

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту,
адміністрування та права

Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського
спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

МЕНЕДЖМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Методичні вказівки до вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти денної та заочної форми
спеціальності 015 *Професійна освіта (аграрне
виробництво, переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології)*

Харків
2023

МЕНЕДЖМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Методичні вказівки до вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти денної та заочної форми
спеціальності *015 Професійна освіта (аграрне
виробництво, переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології)*

**Затверджено
рішенням Науково-методичної
ради факультету
МАП ДБТУ
Протокол № 9
від 25 травня 2023 р.**

УДК 37.018 : 378.04 (043.2):005.94
П 56

Схвалено на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія
людського спілкування» та соціально-гуманітарних
дисциплін ДБТУ

Протокол № 11 від 28.04. 2023 р.

П 56 Менеджмент професійної освіти: методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання (спеціальність 015 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) упоряд. М.С. Пономарьова, І.А. Крамаренко, І.С. Должикова – Харків: ДБТУ, 2023 – 42 с.

Рецензенти:

С.М. Судомир – д-р екон. наук, професор, завідувач відділу навчально-науково-інноваційної діяльності ВП НУБіП України "Бережанський агротехнічний інститут";

І.І. Чернега – д-р. екон. наук, професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, директор центру професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверси-тетської підготовки Уманського національного універ-ситету садівництва.

© Пономарьова М.С., Крамаренко І.А.,
Должикова І.С. , 2023

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: деталізація цілей розвитку організації; встановлення їх пріоритетності, черговості й послідовності вирішення; розроблення стратегії розвитку організації, господарських завдань і шляхів їх здійснення; розроблення системи заходів для подолання проблем; визначення необхідних ресурсів і джерел їх постачання; контроль за виконанням поставлених завдань та управління професійної освіти; передбачає єдність усіх етапів і стадій управління, його економічного, організаційно-технічного і соціально-психологічного аспектів.

Завдання вивчення дисципліни:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із освітологічних, правових, соціально-психологічних, управлінських, науково-методичних питань професійної діяльності .

- вдосконалення управлінської компетентності слухачів – керівників закладів освіти, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

- проектувати і створювати культурноосвітнє середовище для формування професійної культури майбутніх фахівців

- моделювати віртуальне середовище в закладі освіти і створювати умови для його реалізації з метою формування фахової компетентності майбутніх фахівців

- упроваджувати сучасні психологопедагогічні технології управління функціонуванням та розвитком закладу освіти

- уміти створювати та впроваджувати інноваційні освітні проекти у різних сферах суспільного життя, визначати науково обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен оволодіти наступними компетенціями, відповідно стандарту освіти та освітньої програми:

- здатність зберігати та примножувати наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види.

- здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

- здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

- здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

- здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.

- здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

Програмні результати навчання курсу ґрунтуються на наступних компетенціях:

- аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

- самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність

здобувачів освіти і підлеглих.

- знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

- уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

- застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

- уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).

- емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Трансформаційні процеси в українському суспільстві й освіті та їх психологічний супровід.

Тема 2. Ефективна система управління професійною (професійно-технічною) освітою як пріоритет у державній освітній політиці України.

Тема 3. Соціально-психологічний аспект менеджменту професійної освіти.

Тема 4. Науково-методичний аспект менеджменту професійної освіти.

Тема 5. Інноваційно-дослідницькі підходи в управління професійної освіти.

Тема 6. Інформаційно-комунікативний аспект менеджменту професійної освіти.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Тема 1. Трансформаційні процеси в українському суспільстві й освіті та їх психологічний супровід.

Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на основі нормативноправових документів, вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг, автономії закладу / установи / організації освіти та академічної свободи тощо. Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію освітньої діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у професійній діяльності

Тема 2. Ефективна система управління професійною (професійно-технічною) освітою як пріоритет у державній освітній політиці України.

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну / освітню

діяльність суб'єктів та / або власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти управлінськими технологіями супроводу та забезпечення якості освітнього процесу, організації безпечного та інклюзивного освітнього середовища закладу / установи / організації в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність створювати умови та здійснювати професійну діяльність на засадах лідерства та педагогіки партнерства; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети..

Модуль 2.

Тема 3. Соціально-психологічний аспект менеджменту професійної освіти.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціальнопсихологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що

причетні до освітнього процесу; володіти медійними технологіями, формами та методами підтримки й розвитку / саморозвитку всіх його суб'єктів.

Тема 4. Науково-методичний аспект менеджменту професійної освіти.

Науково-методична: здатність упроваджувати сучасні форми, методи, технології освіти, а також основи андрагогіки у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг і результатів роботи педагогічних працівників, проводити експертизу освітнього середовища, надавати консультації педагогічним працівникам закладів освіти, узагальнювати власний управлінський / педагогічний / вітагенний досвід і презентувати його педагогічній спільноті; рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення.

Модуль 3.

Тема 5. Інноваційно-дослідницькі підходи в управління професійної освіти.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного та / або управлінського супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати науково обґрунтовані перспективи інноваційних проєктів у галузі освіти тощо.

Тема 6. Інформаційно-комунікативний аспект менеджменту професійної освіти

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні, цифрові технології, комп'ютерну техніку, еосвіту, що дозволяють створювати сучасне, інформаційно й кібернетично безпечне освітнє середовище і досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку суб'єктів

освітнього процесу, у тому числі: мережеві системи пошуку й обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних моніторингу, результатів експериментального дослідження та ін.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самоудосконалювати) професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі					
		л	п /с	ла б	і н д	с.р.		л	п /с	ла б	ін д	с.р .	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1.													
Тема 1. Трансформаційні процеси в українському суспільстві й освіті та їх психологічний супровід.	15	2	3			10	14,5	0,5	1				13
Тема 2. Ефективна система управління професійною (професійно-технічною) освітою як пріоритет у державній освітній політиці України.	15	2	3			10	14,5	0.5	1				13
<i>Разом за модулем 1</i>	30	4	6			20	29	1	2				26
Модуль 2.													

Тема 3. Соціально-психологічний аспект менеджменту професійної освіти.	15	2	3			10	14,5	0,5	1			13
Тема 4. Науково-методичний аспект менеджменту професійної освіти.	15	2	3			10	14,5	0.5	1			13
<i>Разом за модулем 2</i>	30	4	6			20	29	1	2			26
Модуль 3.												
Тема 5. Інноваційно-дослідницькі підходи в управлінні професійної освіти	15	2	3			10	15		1	1		13
Тема 6. Інформаційно-комунікативний аспект менеджменту професійної освіти.	15	2	3			10	17	1	1			15
<i>Разом за модулем 3</i>	30	4	6			20	32	2	2			28
<i>Усього годин</i>	90	12	18			60	90	4	6			80

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Знання перевіряють та оцінюють у наступних формах:

1. Оцінювання роботи в процесі семінарських занять.
2. Оцінювання роботи під час проведення практичних занять.
3. Проведення проміжного контролю.
4. Проведення модульного контролю.
5. Проведення підсумкового заліку.

Структура навчальної дисципліни

«Менеджмент професійної освіти»»

Зміст, структура залікового кредиту	Аудиторна робота	Складається з трьох залікових модулів: M1+M2+M3	Лекції
			Практичні
			Контрольні заходи (проміжний контроль, модульний контроль)
	Самостійна робота	M4	Підготовка самостійної роботи за обраною темою
Опрацювання додаткової літератури, робота в інформаційних мережах			
Підсумковий контроль (залік)			

Загальна модульна оцінка складається з

поточної оцінки, яку студент отримує під час практичних та семінарських занять, з оцінок за виконання індивідуального завдання, самостійної роботи та оцінки за виконання модульної контрольної роботи. Студент може набрати 100 рейтингових балів за такою формулою:

$$100 = M1 + M2 + M3 + M4 + ПК,$$

де M1 – аудиторна робота;

M4 – самостійна робота;

ПК – підсумковий контроль.

У свою чергу M1 розраховують за такою формулою:

$$M1 = 3M1 + 3M2 + 3M3,$$

де 3M1 – перший заліковий модуль;

3M2 – другий заліковий модуль;

3M3 – третій заліковий модуль;

Студенту дають допуск до участі у підсумковому контролі (залік) у разі отримання позитивних балів за кожним із трьох залікових модулів (60 – 74 бали).

Оцінювання (визначення рейтингу) рівня знань студентів

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Модуль 4	Підсумковий контроль	Сума рейтингових
--------------------	--------------------	----------	----------------------	------------------

	+			балів
	модуль 3			
20	30	20	30	100

*Шкала переведення допоміжних балів у
рейтингові*

9 – 10 рейтингових балів – 90 – 100

допоміжних балів

7 – 8 рейтингових балів – 75 – 89 допоміжних
балів

5 – 6 рейтингових балів – 60 – 74 допоміжних
бали

1 – 4 рейтингових бали – 35 – 59 допоміжних
балів. Студента направляють на повторне
вивчення тем.

Для оцінювання рівня відповідей на
тестові завдання модульного контролю знань
використовують такі критерії:

90 – 100 % правильних відповідей – 20
допоміжних балів;

75 – 89 % правильних відповідей – 15
допоміжних балів;

60 – 74 % правильних відповідей – 10
допоміжних балів;

35 – 59 % правильних відповідей –
допоміжних балів не нараховуються.

Студента направляють на повторне тестування.

Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюють під час проведення семінарських та практичних занять, і воно має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

1. Активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

2. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання;

3. Проходження проміжного контролю;

4. Виконання модульного контрольного завдання. Оцінювання проводять за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4) уміння поєднувати теорію з

практикою підчас розгляду ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків у процесі виконання завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії. Вміння обґрунтовувати свою позицію, узагальнювати інформацію та робити висновки.

Максимальну кількість балів ставлять за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім п'ятьом зазначеним критеріям. Інакше оцінку знижують на відповідну кількість балів. Під час оцінювання практичних завдань увагу також приділяють якості, самостійності і своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не дотримана, то балову оцінку знизять.

ІНДЗ оцінюють за критеріями: самостійність виконання; логічність і деталізація плану; повнота й глибина розкриття теми; наявність ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо); кількість використаних джерел (не менше 10);

використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду; наявність конкретних пропозицій; якість оформлення.

Проміжний тестовий контроль проводять чотири рази за семестр. Під час проведення поточного тестування визначають рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчають у межах цієї навчальної дисципліни, та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль здійснюють у формі заліку. Контроль включає два теоретичні питання і одне ситуаційне (практичне) завдання. Модульне завдання оцінюють за 20 - бальною шкалою.

20 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, з викладенням оригінальних висновків, зроблених на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів. Під час виконання практичної частини студент застосовує системні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою.

Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.

19 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, на основі програмного та додаткового матеріалу зроблено висновки та узагальнення. Під час виконання практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Під час виконання практичного завдання припускається незначних неточностей.

18 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з програмним матеріалом дисципліни. Під час виконання практичного завдання студент застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконане в цілому правильно, в повному обсязі.

17 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з матеріалом дисципліни. Під час виконання практичного завдання студент ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені

навчальною програмою. Практична частина виконана в цілому правильно, під час її виконання студент припускається окремих неістотних помилок.

16 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень. Під час виконання практичної частини студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконує в цілому правильно, під час його виконання припускається неістотних помилок.

15 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, проте під час викладення програмного матеріалу допущено незначні помилки. У процесі виконання практичної частини студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно. Під час його виконання припускається неістотних помилок.

14 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено істотні погрішності або помітні помилки. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього

розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається помилок.

13 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено істотні погрішності, які впливають на зміст відповіді. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.

12 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, з істотними помилками. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, має значні труднощі, аналізуючи й описуючи ситуації.

11 балів. Теоретичні запитання розкрито неповно або зовсім не розкрито. Під час виконання практичного завдання студент припускається досить велику кількість грубих помилок, має значні труднощі під час аналізу й описування ситуацій, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

10 балів. Студент не може виконати практичне завдання, має чималі труднощі під час аналізу й опитування ситуацій, виявляє

здатність викласти думку на елементарному рівні. Теоретичні запитання не розкриті.

9 балів. Студент не може виконати практичне завдання, має великі труднощі, аналізуючи й описуючи ситуації. Теоретичні запитання не розкриті.

Якщо підсумковому контролі знань студент набрав 0 – 20 балів, залік вважають не складеним.

5. ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ, ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Неодмінним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативно-правовими актами чинного законодавства, статистичними матеріалами.

Основні пропоновані види самостійної роботи:

- вивчення лекційного матеріалу;
- робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури;
- вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни;
- підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

В умовах кредитно-модульної системи самостійна робота є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових видів навчальної діяльності.

Під час вивчення дисципліни

«Менеджмент професійної освіти» на самотійну роботу відведено 50 % академічного кредиту, і цей час має бути використаний для самотійного поглибленого вивчення окремих тем дисципліни на вибір, а також для виконання індивідуальних розрахунків.

Викладач визначає обсяг самотійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самотійної навчальної роботи кожного студента.

Індивідуальне науково-дослідне завдання у формі заліку (далі ІНДЗ) передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та їхнє застосування під час розгляду конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самотійної роботи з літературними джерелами та звітністю підприємства.

ІНДЗ з дисципліни **«Менеджмент професійної освіти»** студенту видає викладач на початку семестру. ІНДЗ виконують самотійно. ІНДЗ для перевірки слід надати наприкінці семестру, але не пізніше терміну

проведення підсумкового модульного контролю. Оцінку за виконання ІНДЗ ураховують під час виставлення загальної оцінки з дисципліни. Тематика ІНДЗ має бути проблемного характеру.

Тему та зміст роботи можна обрати самостійно обов'язково узгодивши її з викладачем. Інакше тему може запропонувати викладач (варіанти тем ІНДЗ наведено нижче).

У процесі виконання ІНДЗ слід опрацювати не менш як п'ять літературних джерел з посиланням на використання певної інформації з них по тексту роботи.

При цьому роботі слід надати практичної направленості і спрямувати її розв'язання певної проблеми або викласти власні міркування щодо особистого погляду на питання, яке розглядають у роботі. Робота повинна включати такі складові елементи: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури, додатки до індивідуального завдання (за необхідності).

Вступ. Має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику, мету написання роботи.

Основна частина роботи (може включати декілька підрозділів). Містить характеристику сучасного стану проблеми, опис нормативної бази, погляди різних авторів на цю проблему, позитивні та негативні наслідки розв'язання проблеми.

Висновки. Мають бути обґрунтованими, щодо досягнення мети роботи, можливо, містити рекомендації для вдосконалення діяльності підприємства.

Список літератури. У кінці ІНДЗ надають повний список використаних літературних джерел, який необхідно скласти у певному порядку. Відомості про літературні джерела, які включені до списку, варто давати згідно з державним стандартом.

Додатки. У додатки можуть бути включені матеріали, що є копіями документів, звітів, або розрахункові таблиці, узагальнені схеми або діаграми. За наявності кількох додатків оформлюють окрему сторінку „ДОДАТКИ”, номер якої є останнім, що включають до обсягу ІНДЗ.

Обсяг надрукованого ІНДЗ повинен становити до 30 сторінок.

6. ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Формування освітньої траєкторії фахівців.

2. Педагогічна діагностика і розвиток професійної компетентності майстрів виробничого навчання

3. Особливості управління якістю професійної підготовки фахівців в умовах євроінтеграційних процесів

4. Цифровізація освіти як сучасна тенденція професійної підготовки

5. Забезпечення якості професійної освіти на регіональному рівні .

6. Особливості функціонування освітньо-агровиробничого кластера

7. Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти.

8. Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики.

9. Професійна діяльність відповідно до сучасних вимог.

10. Управлінські технології супроводу

та забезпечення якості освітнього процесу.

11. Організація безпечного та інклюзивного освітнього середовища

12. Оптимальні соціальнопсихологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур.

13. Сучасні форми, методи, технології освіти.

14. Основи андрагогіки у професійній діяльності.

15. Наукові / практичні професійні завдання.

16. Планування, організація та здійснювати експериментальних .

17. Оптимальні умови функціонування освітніх організацій.

18. Розвиток суб'єктів освітнього процесу. Управлінський супровід й підтримка інноваційних форм і методів роботи закладу освіти.

19. Науково обґрунтовані перспективи інноваційних проєктів у галузі освіти тощо.

20. Комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних моніторингу, результатів експериментального дослідження.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Педагогічна майстерність: хрестоматія: навч. посіб. / за ред. І. А. Зязюна. К.: Вища школа, 2006. 606 с.

2. Педагогіка успіху / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень. Харків: Изд-во НТУ «ХП», 2011. 376 с

3. Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: монографія / О. А. Дубасенюк, О. Є. Антонова, С. С. Вітвіцька, Н. Г. Сидорчук, О. М. Спирін, Н. В. Якса; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Житомир, 2008. 396 с.

4. Рябова З. В. Проектний менеджмент як технологія управління інноваційним розвитком навчального закладу / З. В. Рябова // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти; редкол.: О. Л. Ануфрієва [та ін.]. К., 2005. Вип. 16(29) / голов. ред. В. В. Олійник. К.: атопол ГРУП, 2016. 216 с

5. Студінська Г.Я. Теоретико-методологічні підходи до моделювання бренда / Г. Я. Студінська // Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 12. С.

119–126.

6. Химинець В. В. Інноваційно-освітня діяльність. Ужгород, 2007. 364 с.

7. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом: навч. посіб. К.: Знання, 2016. 365 с.

8. Шпалінський В. В. Психологія управління: Навч. посібник для керівників навчальних закладів, практик. психологів, вчителів та вихователів. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. 128 с.

9. Топузов О. М. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади / О. М. Топузов, Л. М. Калініна // Український педагогічний журнал. - 2017. - № 4. - С. 34-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2017_4_7

10. Черниш О. В. Концептуальні засади стратегічного управління закладами вищої освіти / О. В. Черниш // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2018. - Вип. 3. - С. 104-108. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2018_3_21

11. Парасій-Вергуненко І. М. Методологічні аспекти управління витратами

зкладами вищої освіти: завдання, принципи та функції / І. М. Парасій-Вергуненко // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка. - 2019. - № 12. - С. 193-198. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2019_12_33

12. Концепція реформи управління закладами вищої освіти України // Часопис економічних реформ. - 2019. - № 4. - С. 92-94. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2019_4_15

13. Бевз Г. Концептуальні підходи щодо соціального управління закладами вищої освіти / Г. Бевз. // Адаптивне управління: теорія і практика. Педагогіка. - 2018. - Вип. 5. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/adupped_2018_5_3

14. Кондур О. Корпоративне управління закладами вищої освіти в умовах її модернізації / О. Кондур // Освітній простір України. - 2017. - Вип. 11. - С. 63-70. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/opu_2017_11_12.

15. Калініна Г. М. Тенденції управління закладами освіти в умовах розвитку інформаційного суспільства в

Україні / Г. М. Калініна, Л. М. Калініна // Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. - 2015. - № 37. - С. 65-75. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuP_2015_37_12.

16. Іванов Є. В. Демократизація управління освітніми закладами як індикатор якості освіти: ретроспективний аспект / Є. В. Іванов // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2016. - № 3(2). - С. 314-322. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2016_3\(2\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2016_3(2))

17. Васиньова Н. Тенденції розвитку теорії управління закладами вищої освіти в Україні (остання чверть ХХ – початок ХХІ століття) / Н. Васиньова // Актуальні питання гуманітарних наук. - 2019. - Вип. 24(1). - С. 132-137. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2019_24\(1\)__25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2019_24(1)__25)

18. Васиньова Н. С. Особливості розвитку теорії управління закладами вищої освіти в Україні останньої чверті ХХ століття / Н. С. Васиньова // Інноваційна педагогіка. - 2019. - Вип. 12(2). - С. 82-85. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2019_12\(2\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2019_12(2))

19. Васиньова Н. С. Спрямованість наукових досліджень із теорії управління закладами вищої освіти в Україні початку ХХІ століття / Н. С. Васиньова // Інноваційна педагогіка. - 2020. - Вип. 20(3). - С. 127-131. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2020_20\(3\)__29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2020_20(3)__29)

20. Євмєшкіна О. Л. Теоретико-методологічні засади модернізації системи державного стратегічного планування в Україні : монографія. Київ : УкрСІЧ, 2017. 394 с.

21. Іртищева І.О., Гришина Н.В., Тубальцева Н.П. Прогнозування і планування розвитку економіки : мікроекономічний та макроекономічний рівні Publishing house "Baltija Publishing" (м. Рига, Латвія)

Назарова Л.В., Кіщак І.Т., Іртищева І.О. та ін. Забезпечення сталого розвитку регіону та управління змінами на підприємствах в умовах міжнародних інтеграційних процесів : моногр. /.; заг. ред. Л.В. Назарової . – Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2019. – 254 с.

22. Ponomarova, M.; Yevsiukov, A.; Shovkun, L.; Zolotarova, S.; Kramarenko, I. Formation and management of the development

of agricultural production and processing of agricultural products and the value of food technologies. *Financ. Credit. Act. Probl. Theory pract.* 2022, 4, 58–67. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.45.2022.3825>

23. Пономарьова М., Должикова І., Маршуба І. Особливості фундаментації професійної освіти та формування професійної компетентності. *Вісник науки та освіти*. № 1(1). 2022/7/6. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1\(1\)-216-228](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1(1)-216-228)

24. Lomovskykh, L., Ponomarova, M., Chip, L., Krivosheya, E. and Lisova, O. (2021), management and organizational and economic conditions of strengthening the marketing activity of the enterprise and maintaining efficient agrobusiness. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, vol. 2, is. 37, pp. 263– 270. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i37.230255>.

25. Пономарьова, М.С., & Кривошея, Є. В. (2021). Економічний розвиток та оцінка конкурентоспроможності підприємств агробізнесу в умовах невизначеності бізнессередовища *Проблеми правового, фінансового та економічного забезпечення*

розвитку національної економіки. /за ред. Л.М. Савчук, Л.М. Бандоріної. – Дніпро: Пороги, 2021. – 384 с. ISBN 978-617-518-397-7. 194-210.

26. Судомир С. М. Формування системи управління розвитком сільськогосподарських підприємств: теорія, методологія: [монографія]. К.: цп «компринт», 2015. 483 с.

27. Артеменко А. К. Мотивація та стимулювання праці в ефективному управлінні та інноваційній діяльності підприємства / А.К. Артеменко, В.В. Антощенкова, М.С. Пономарьова // *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки.* – 2020. – № 1. – с. 152–163.

28. Рябуха М.С., Цицоріна А.Є. Конкуренція як категорія ринкових відносин і конкурентоспроможність як предмет наукових досліджень // *Вісник ХНАУ. Серія: економіка АПК і природокористування.*–Харків: ХНАУ. – 2007. – №. 6. – С. 96–100

29. Антощенкова В.В., Богданович О.А. Інноваційний маркетинг, як особливий вид інноваційної діяльності / *Вісник Харківського національного технічного*

університету сільського господарства.
Харків: ХНТУСГ, 2017. Вип. 185. С.50–55.

30. Пономарьова М.С. Організаційно–економічні умови забезпечення конкурентоспроможності та інноваційно–інвестиційної привабливості підприємств агробізнесу / М.С. Пономарьова, О.О. Дубинська // *Вісник ХНАУ. Серія "Економічні науки"* : зб. наук. пр. / Харк. нац. аграр. ун–т ім. В.В. Докучаєва. – Харків : ХНАУ, 2020. – № 1. – С. 141–152.

31. Гудзинський О.Д. Управління результативністю діяльності підприємства (Теоретико–методологічний аспект): монографія / О.Д. Гудзинський, Н.В. Гайдамак, С.М. Судомир. – К.: ІПК ДСЗУ, 2011. – 175 с.

Інформаційні ресурси

Конституція України; Закони України: «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту»; Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»; Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа»; Наказ

МОН від 18.10.2019 року №1313 «Деякі питання організації та проведення супервізії»; Наказ МОН від 04.03.2020 року №346 «Про внесення змін до Програми проведення супервізії», Укази Президента України та інші законодавчі акти є правовою базою.

Нормативно-правове регулювання професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 29.07.20 №672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників»; Наказ МОН України від 04.12.20 №1504 «Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників»; Лист МОН України від 21.08.20 №1/9-466 «Про центри професійного розвитку педагогічних працівників»; Наказ МОН України від 23.04.21 №457 «Про затвердження типових програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників»).

Інформаційною базою для вивчення курсу стають: статистичні збірники, річні звіти, примітки до річної фінансової звітності, первинні документи та зведені відомості, збірники наукових праць, законодавча база, підручники та інші літературні джерела.

ЗМІСТ

1. Мета і завдання навчальної дисципліни...	4
2. Програма навчальної дисципліни.....	9
3. Структура навчальної дисципліни.....	14
4. Засоби діагностики успішності навчання	16
5. Завдання до виконання самостійної, індивідуальної науково-дослідної роботи	26
6. Запитання для підсумкового контролю	30
7. Рекомендована література.....	32

Укладачі: Пономарьова Марина Сергіївна
Крамаренко Ілона Андріївна
Должикова Ірина Сергіївна

МЕНЕДЖМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Методичні вказівки до вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти денної та заочної форми
спеціальності *015 Професійна освіта*
(аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові
технології)

Редактор М.С. Пономарьова
Коректор М.С. Пономарьова
Комп'ютерний набір і верстка М.С. Пономарьова

Підп. до друку _____ 2023 р. Формат 60x841/16. Гарнітура
Таймс. Друк офсет. обсяг: 2,5 ум.-друк. арк.; 2,8 обл.-вид. арк.